

Gäller för: Verksamhet Obstetrik

Giltig från: 2025-05-08

Innehållsansvar: Hanna Friberg, (hanfr5), Överläkare

Giltig till: 2027-05-08

Granskad av: Erica Ginström Ernstad, (erigi2), Sektionschef

Godkänd av: Anneli Falk, (annfa17), Verksamhetschef

Latensfas eller tidig förlossning från v 37+0

Revideringar i denna version

Ny innehållsansvarig Hanna Friberg, Vårdenhetsöverläkare

2023-05-04

Ersätter version från 2022-09-27

Ny definition av aktiv förlossning.

Ny hänvisning till patientinformation.

Rekommendation att erbjuda T Ondansetron 4 mg munsönderfallande, vid sovdos med morfinpreparat.

2023-05-12

Endast bytt titel på dokumentet.

2025-05-08

förlänger rutinen två år.

Utförande

Definition av latensfasens eller tidig förlossnings början

Från start av smärtsamma sammandragningar med ringa eller ingen cervix-påverkan.

Definition av förlängd latensfas

Smärtsamma sammandragningar med ringa eller ingen cervixpåverkan som varar >20 h hos förstföderskor, >14h hos omföderskor.

Diagnosnummer: 062.2

Definition av aktiv fas

Sveriges alla förlossningskliniker jämför sina siffror med så kallade kvalitetsmått. Utan en gemensam definition av förlossningsstarten blir dessa mått inte jämförbara. SFOG och Svenska barnmorskeförbundet har 2021 tillsammans kommit överens om en ny definition av aktiv förlossning.

Ny forskning talar för att aktiv fas, brytpunkten för när öppningsgraden av modermunnen ökar i hastighet, föreligger vid minst 5 cm för de flesta kvinnor, förstföderskor såväl som omföderskor. Det som tidigare beskrivits som värksvaghet (modermunnen öppnar sig <1cm/h) har i nyare forskning visat sig vara en alltför strikt tidsindikator och bör inte användas som en enskild faktor för att bedöma förlossningsprogress.

Vidare finns vetenskapligt stöd för att partogrammens actionline inte bör användas som enskild indikator för intervention under öppningskedet, vid spontan start av förlossningen. Det som skiljer från tidigare definition är att det tydliggör den aktiva fasen vid spontan förlossning.

Enighet har då uppnåtts om följande definition:

Förlossningen betraktas vara i aktiv fas när öppningsgraden på cervix är 5 cm.

Vattenavgång ingår således inte längre i definitionen av aktiv fas.

Etablerat värkarbete som föregår aktiv fas hanteras individuellt.

Behov av smärtlindring och stöd ska bedömas i varje enskilt fall.

Telefonrådgivning

- Barnmorskan gör en bedömning och kommer överens med kvinnan när hon ska komma in. Barnmorskan dokumenterar i Obstetrix.
- ”Dags att föda” på Sahlgrenskas externa sida.

Relaterad information

Hänvisning till patientinformation [Dags att föda - Sahlgrenska Universitetssjukhuset](#) på Sahlgrenskas externa sida.

Bedömning på förlossningsavdelningen

- Noggrann anamnes
- Yttre palpation
- CTG
- Värkstatus
- Inre palpation

- Om patienten är i latensfas/tidig förlossning och inte bedöms orka gå hem läggs hon in.
- Hon bör erbjudas lugn och ro.
- Hon kan också erbjudas akupunktur, TENS, bad eller massage.

Medicinsk behandling

Alt 1: T Citodon 2 st

Alt 2: T Citodon 2 st + T Zolpidem 10 mg

Alt 3: Inj Morfin 10 mg s.c + T Zolpidem 10 mg

Alt 4: Inj Bricanyl 0,25 mg s.c.

(kan ges I tillägg till ovanstående)

1 tablett munsönderfallande ondasetron 4 mg för att förhindra illamående vid morfinpreparat ges med fördel i kombination med den medicinska smärtlindringen.

Alt 1, 2 kan vid behov ges polikliniskt.

Alt 2, 3, 4 kräver läkarordination och bör endast ges efter att ansvarig BM/läkare har försäkrat sig om att patienten ej är i aktiv fas enligt ovanstående definition. Även vid vattenavgång skall cervixstatus bedömas innan läkemedel ordineras. Innan läkemedel ordineras ska ordinerande läkare ta anamnes och riskfaktorer i beaktande. Patienten bör informeras om att höra av sig till personalen vid otillräcklig effekt av medicinsk behandling eller vid andra frågor.

Vid alternativ 3 och 4 bör en utvärdering av effekten göras. Tänk på att patienten är trött och smärtpåverkad och inte alltid uppfattar all information. Var noga med att uppmana patienten att höra av sig om hon inte kan somna eller när hon har vaknat. Titta till patienten ett par timmar efter medicinsk behandling givits. Ny värdering av patientens status ska göras när patienten vaknar eller senast efter 10 timmar, på förlossningsavdelningen. Om sammandragningarna klingar av och patienten har fått vila kan patienten gå hem. Innan hemgång ska CTG köras. Om patienten har fortsatt smärtsamma sammandragningar ska ny bedömning göras avseende CTG, värkstatus, yttre och inre palpation.

Vid förlängd latensfas kan patienten med fördel erbjudas induktion, [se PM induktioner](#). Induktion kan ske oavsett tid på dygnet.

Intervention innan aktiv förlossning enligt ovanstående definition är att betrakta som induktion.

Uppföljning, utvärdering och revision

Ansvarig för revision: Hanna Friberg, Vårdenhetsöverläkare.

Verksamhetschef ansvarar för uppföljning av innehållet i rutinen.

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Obstetrix/Melior, om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControl PRO.

Granskare/arbetsgrupp

Linda Rilby, Bm, Rim Berggren, sektionschef ST-läkare, Sanna Nygren, VÖL Spec-MVC, Mårten Alkmark, sektionschef, Lena Otterlind, sektionschef, Emma Norrman VÖL Spec-BB, Heléne Sangskär VÖL UL

Referenser

O`Driscoll K., Meagher D. (2004) Active Management of Labour; Mosby 4th ed, s 29kap 26, s 316

[Nationell def. av aktiv fas SFOG](#)

Ansvar

Gäller för personal inom de enheter/verksamheter som berörs av rutinen.

Ansvar för spridning och implementering har VEC/EC.

Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen finns och följer gällande författningar/lagar.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Verksamhet Obstetrik

Innehållsansvar: Hanna Friberg, (hanfr5), Överläkare

Granskad av: Erica Ginström Ernstad, (erigi2), Sektionschef

Godkänd av: Anneli Falk, (annfa17), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9786-1429723585-203

Version: 11.0

Giltig från: 2025-05-08

Giltig till: 2027-05-08